

Otakantaa.fi-kysely T&K-rahoituksen käytön monivuotisesta suunnitelmasta, Helsingin yliopiston vastaukset avoimeen verkkokuulemiseen

Mitä T&K-rahoituksen monivuotisessa suunnitelmassa tulisi erityisesti huomioida?

Yliopistojen keskeinen, joskin alihyödynnetty rooli osana kehittämis- ja innovaatiotoimintaa on tunnistettava. On määriteltävä rakennettava Suomen vahuuksille ja panostettava nimenomaan korkeimmat kansainväliset laatustandardit ylittävään tutkimukseen. Julkista T&K-rahoitusta tulisi kohdentaa toimintaan, joka vahvistaa TKI-kenttää laajasti ja joka ei kuulu yritysten omaan ydintoimintaan.

Korkeatasoinen tutkimus mahdollistaa kilpailukykyisen kehitys- ja innovaatiotoiminnan. Tämä edellyttää pitkäjänteistä tiede- ja tutkimuspolitiikkaa, jossa ymmärretään tieteellisen tutkimuksen pitkä aikajänne, teknologia- ja toimialaneutraalius sekä tieteen autonomia. Jos tätä kivijalkaa ei pidetä kunnossa, rapistuu ajan myötä myös uutta tietoa tarvitseva kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Tieteen tason nousuun panostaminen on edellytys yliopistoille ja tutkijoille päästä kansainvälisessä kilpailussa huipulle. **Laadukkaana tutkimustoiminnan täytyykin olla yksi TKI-politiikan pysyviä peruseriaatteita.**

Suomen Akatemian lisäksi yliopistojen valtion perusrahoitus muodostaa pohjan suomalaiselle tutkimukselle ja korkeakoulutukselle, jotka ovat yliopistojen tärkeitä perustehtävät. Ilman kasvavaa panostusta valtionrahoitukseen ei synny sitä tutkimusta, johon soveltavampi tutkimus, yritysyritys- ja innovaatiotoiminta perustuvat. Tarvitaan rahoitusta, jolla palkataan huippuosajia pysyviin työsuhteisiin, joilla ylläpidetään yhteiskäyttöisiä, avoimia tutkimusinfrastruktuureja ja jolla yliopistot voivat huolehtia omarahoitusosuuksistaan, kun ulkoisen rahoituksen määrä kasvaa.

Riittävä perusrahoitus edistää TKI-työn pitkäjänteisyyttä sekä mahdollistaa kilpaillun rahoituksen hyödyntämisen. **Helsingin yliopisto tukee erittäin voimakkaasti parlamentaarisen työryhmän suunnitelmassa esitettyä valtion perusrahoituksen lisäämistä ja näkee resurssoinnin oleellisena koko suomalaiselle TKI-toiminnalle.**

Mitkä ovat T&K-suunnitelman keskeisimmät toimenpiteet osaamistason noston, TKI-toiminnan kunnianhimon tason lisäämisen ja yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyön vahvistamiseksi?

Helsingin yliopisto pitää hyvänä yritysten ja tutkimuslaitosten kannustamisesta yhteistyöhön ja kumppanuuksiin. Laajempaan ja markkinoista hieman kauempana olevaan yliopisto-yritys-yhteistyöhön kohdistuvalla TKI-tuella on merkittävästi suuremmat myönteiset ulkoisvaikutukset kuin yritysten välittömän liiketaloudellisesti perusteltavan tuotekehityksen tuella, joten tällainen toiminta on laajojen yhteiskunnallisten hyötyjen vuoksi oikea julkisen tuen kohde. Business Finlandin fokus on oltava tämän kaltaisessa yhteistyön ja yhteisten tutkimushankkeiden rahoittamisessa. Yritysyritys-yhteistyön palveluita on lisättävä yliopistoissa, tämä on olennaista muun muassa yhteistyöhankkeiden konkreettisen rakentamisen osalta – ja tähän yliopistoille suunnattava valtion rahoitus tarjoaa ratkaisun.

Osaamisen osalta TKI-rahoitussuunnitelman keskeisimpiä toimenpiteitä on mittava panostus tohtorikoulutukseen. Tämä on merkittävä panostus tutkimusosaamisen ja TKI-osaajien määrään

lisäämiseen. Jatkossa huomiota olisi suunnattava myös korkealaatuisen opetuksen turvaamiseen yliopistoissa.

TKI-rahoitussuunnitelmalla tulee varmistaa TKI-toimintaympäristön kunnianhimoinen uudistaminen. Ilman toimivia tutkimusympäristöjä ja asianmukaisia resursseja ei Suomessa tulla pääsemään tärkeimpien pohjoismaisten ja eurooppalaisten kilpailijoiden tasolle. Tarvitaan päätöksiä siitä, miten Suomi tukee kansainvälisellä tasolla kilpailukykyisten innovaatioekosysteemien syntymistä ja miten luodaan pitkän aikavälin strategia, jolla tuodaan eri toimijat yhteen vahvasti rahoitettujen selkeiden kärkiteemojen ympärille. Lisäksi on panostettava metropolialueen mahdollisuuksiin nousta yhdeksi Euroopan kasvavista innovaatiokeskuksista, tämä on koko maan etu.

Missä aikajärjestyksessä T&K-rahoituksen lisäyksiä tulisi mielestäsi kohdentaa?

Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportin mukaan rahoitusta on lisättävä toimijoille ”asteittain ja siinä määrin kuin niiden on mahdollista sitä käyttää tarkoituksenmukaisesti”. Yliopistojen perusrahoitus luo koko järjestelmälle ml. yrityksille ja muille toimijoille kapasiteettia käyttäen T&K-rahoitusta jatkossa tehokkaalla tavalla. Toimet, joilla lisätään esimerkiksi tutkijoiden osaamista ja kaupallistamiseen liittyviä kykyjä, on tärkeää aloittaa mahdollisimman nopeasti tällä hallituskaudella, jotta niistä ehditään saada hyötyä mahdollisimman nopeasti. Sama koskee TKI-osaajia: kasvavat investoinnit tarvitsevat kasvavan määrän tekijöitä. Osaajien määrä on nostettava laadusta tinkimättä, mikä tarkoittaa merkittäviä panostuksia koulutuksen pohjana olevaan tutkimus- ja ohjaukskapasiteettiin. Samoin tutkimusinnovaatioiden kehittäminen menestyviksi yrityksiksi kestää usein vuosia, jolloin tutkimuksen kaupallistamiseen satsaamiseen tulisi satsata merkittävästi lähivuosina.

Puuttuuko ensimmäisestä, parlamentaarisen TKI-työryhmän laatimasta T&K-rahoituksen pitkäjänteisestä suunnitelmasta tai hallitusohjelman kirjauksista mielestäsi jotain olennaista?

Yksi parlamentaarisen TKI-suunnitelman harvoista puutteista oli **yliopistojen innovaatiotoiminnan näkymättömyys**. Suomalaisissa tutkimusyliopistoissa tehdään huippuluokan tutkimusta ja opetusta, mutta niiden mahdollistamasta talouskasvun potentiaalista hyödynnetään vain pieni osa. Innovaatiotoiminta (tai laajempi elinkeinopolitiikka) ei tällä hetkellä kuulu yliopistojen perus- tai tulosperustaiseen rahoitukseen, päinvastoin kuin useissa eurooppalaisissa huippuekosysteemeissä. Tämän seurauksena innovaatiopalveluita ei ole tai ne ovat kasvupotentiaalin nähden liian vähäiset. Toiminta on riippuvaista hankerahoituksesta, sirpaleista ja lyhytjänteistä.

Yliopistojen innovaatiotoiminnan tueksi tulisi luoda uusia rahoitusratkaisuja.

Rahoitussuunnitelman osana on tuettava yliopistojen omaa, niiden erilaisiin profiileihin ja omiin tieteenaloihin sopivaa strategista TKI-kehittämistyötä sekä innovaatiotoiminnan edellytyksiä. Yliopistoille ohjattava innovaatiotoimintojen pitkäjänteinen, perusrahoitustyyppinen rahoitus mahdollistaisi vaikuttavamman yritys yhteistyön ja paremmat mahdollisuudet kiinnittyä Euroopan parhaisiin tutkimus- ja innovaatioekosysteemeihin. Tuloksia voitaisiin saada aikaan jo suhteellisen pienin panoksin verrattuna TKI-rahoituksen kokonaismäärään, kunhan se olisi muutamia vuosia pitkäkestoisempaa. Tällainen rahoitus mahdollistaisi pysyvien laadukkaiden ja kansainvälisesti verkostoituneiden hautomo-, kiihdyttämö- ja kaupallistamispalveluiden rakentamisen, joiden vaikutuksesta syntyy tutkimuslähtöisiä, kaupallistettuja innovaatioita (lisensoidut patentit ja spin-out yritykset) sekä runsaasti uusia, kasvukykyisiä ja työllistäviä yrityksiä.

Lisäksi tarvitaan **yliopistojen yhteyteen rakentuvia avoimia ja elinvoimaisia innovaatioympäristöjä, nk. yliopistovetureita**. Kilpailijamaamme rakentavat systemaattisesti ja julkisrahoitteisesti TKI-järjestelmäänsä kansainvälisen mittaluokan keskittymiä. Suomeen tarvitaankin pitkäjänteinen julkinen rahoitusmuoto, jolla tuetaan yliopistojen ja yritysten yhteistoimintana syntyviä kansainvälisesti merkittäviä ekosysteemi- ja kärkihankkeita, joissa yhdistyy perus- ja soveltava tutkimus, hautomotoiminta ja avoimet infrastruktuurit.

Mitä politiikkatoimia tarvitaan?

Yliopistoille ohjattava rahoitus

- Yliopistoille ohjattava rahoitusta, T&K-määrittelyn niin vaatiessa korvamerkittynä, tutkimustoiminnan perusteiden vahvistamiseen. Perustutkimuksen vahvistaminen laaja-alaisesti kansainvälisen huipun saavuttamiseksi vaatii mm. huippuosajia palkkaamista pysyviin työsuhteisiin, kansainvälisesti merkittävien, yhteiskäyttöisten tutkimusinfrastruktuurien ylläpitoa ja ulkoisen rahoituksen määrän kasvaessa omarahoitusosuuksia.

Kumppanuudet ja kehittämis- ja innovaatorahoitus

- Suunnataan korvamerkitty rahoitus yliopistojen kehittämis- ja innovaatiotoimintoihin (yritysyhteistyö, kaupallistaminen, yrittäjäyys) esimerkiksi strategisena rahoituksena tai TEM:in rahoituksena. Jotta rahoituksen vaikuttavuus voidaan taata, voidaan yliopistoilta edellyttää vastineeksi omaa sitoutumista toiminnan kehittämiseen.
- Kasvatetaan tutkimustiedon kaupallistamiseen ja tutkijoiden kaupallistamisosaamisen lisäämiseen tähtäävää Research to Business- rahoitusta.
- Kasvatetaan yliopistojen ja yritysten yhteistyötä tukevaa Co-Creation-rahoitusta (idean työstäminen yhteistyössä) ja Co-Innovation-rahoitusta (yhteishankkeet).

Ekosysteemit

- Business Finlandin toimintaa on muutettava siten, että se kykenee rahoittamaan riittävän suurien, kovan tason yliopistojen yhteydessä toimivien innovaatioekosysteemien kehitystä samalla tavoin kuin kansainväliset verrokimme.

Millaista vaikutusta tulisi saada aikaan?

TKI-politiikassa tarvitaan strategisia päätöksiä kunnianhimon tason kasvattamiseksi: Miten varmistamme suomalaisen tieteen kansainvälisen laadun, rakennamme Suomesta kansainvälisesti kiinnostavan innovaatioympäristön sekä miten houkuttelemme kansainvälistä osaamista, yrityksiä ja investointeja? Samalla tulisi vahvistaa tutkijoiden kyvykkyyttä tutkimuksen hyödyntämiseen sekä yliopistojen kykyä toimia uusien innovaatioiden ja tutkimuslähtöisen liiketoiminnan vauhdittajina.

T&K-panostusten tavoitteena pitäisi olla systeminen muutos, jossa

1. osaajien määrää ja osaamisen tasoa nostetaan,
2. tieteellinen tutkimus saavuttaa monella alalla kansainvälisen huipun
3. edistetään ihmisten, ajatusten, organisaatioiden ja ideoiden kasautumista globaalisti houkutteleviin ekosysteemeihin,

4. edistetään innovaatiomyönteistä toimintaympäristöä, ja
5. tiedon määrä ja sen käyttö yhteiskunnassa laajasti lisääntyvät.

Tässä muutoksessa yliopistojen rooli on selkeä ja muutoksen seurauksena Suomi näyttäytyy kansainvälisesti houkuttelevana niin ihmisille kuin investoinneille.